

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Socialdemocràcia i Progrés d'Andorra

Cal reformar la Constitució

La crisi que pateix Andorra no és només econòmica; també és institucional

En aquesta Plaça del Poble escrivia la setmana passada que convenia que aclaríssim si calia respectar o reformar la Constitució. Dos dies després ens adonàvem que aquells que controlen el poder al Consell General no volen ni respectar ni reformar la Constitució.

Hem tingut notícia de l'actitud –autoritària i ben poc democràtica– del grup parlamentari de DA dijous passat, dia 5 d'octubre, a la comissió legislativa de Finances, en la qual va trepitjar els drets de l'oposició amb la prepotència, que ha esdevingut la marca de la casa, de Miquel Aleix –qui l'ha vist i qui el veu–, convertit en l'executor disciplinat de les consignes del seu cap, Toni Martí.

En una qüestió –la modificació de les lleis fonamentals de competències comunals i de transferències de capital als comuns– no va voler ni escoltar els consellers de l'oposició ni parlar-hi. Ja d'entrada Miquel Aleix va manifestar que qualsevulla esmena que s'apartés dels dissenys de l'amo (Toni Martí) seria bandejada i rebutjada. I així ho van fer, disciplinats i, sobretot, obedients els consellers de DA.

Han decidit que els seus projectes de llei són constitucionals i amb el seu 37% de vots obtinguts a les eleccions i els 15 vots al Consell en tenen prou per manar i disposar.

Semblant demostració de prepotència ens porta a tornar a parlar de la necessitat de reformar la Constitució.

Tenim una Constitució deteriorada en no haver-se fet treballs de reforma i manteniment en els seus 23 anys d'existència. Diverses previsions han esdevingut obsoletes i el capteniment de l'actual majoria demostra que no es vol parlar amb les minories ni escoltar-les. A més, els andorranes menors de 39 anys no van poder votar la Constitució el 1993 i ara observen amb preocupació aquest segrest de l'esperit de concòrdia.

S'està produint així un deteriorament de la legitimitat democràtica i l'ús per part de DA de la majoria al Consell amb prepotència no ajuda pas a veure un bon camí a tot plegat.

Amb unes institucions controlades per estòmacs agraïts el país no pot prosperar

---

Tanmateix, són força nombrosos els que pensen que és millor no arriscar-se i esperar que s'escampi la boira.

Aquesta actitud passiva, que es vol prudent o cautelosa, comporta un lent camí cap al suïcidi, ja que no sembla pas que els nostres problemes hagin de desaparèixer per art d'encantament.

La crisi que pateix Andorra no és solament econòmica. També és institucional. Les retallades liberal-conservadores de DA han fet veure que no

tot era tan sòlid com ens pensàvem.

Tenim una oposició parlamentària molt feble, la passivitat de la qual fa pensar que la pluralitat de la representació política no està assegurada. Ahlora la passivitat dels cònsols davant l'escomesa de Toni Martí a les seves competències comunals aixeca també força preguntes.

I convé afegir al panorama que la nova configuració d'un Consell Superior de la Justícia articulat a l'entorn de fidels militants de DA no dona pas a tranquil·litat ni seguretat.

Els progressistes d'SDP apreciem molt la Constitució del 1993 i sempre ens hem situat en primera línia a l'hora de defensar-la com sigui que representa un admirable exemple de compromís polític. Però davant l'actual crisi institucional esdevé inevitable reformar-la.

Ara convé promoure un debat que impulsi a actualitzar la norma fonamental i a recuperar un projecte il·lusionant per al futur d'Andorra. Necessitem –Andorra necessita– conquerir nous compromisos constitucionals mitjançant el diàleg.

El problema que tenim, a hores d'ara, és que Toni Martí i el seu entorn no volen parlar i no tenen la més mínima intenció d'escoltar cap veu ni cap opinió que s'escapi del que els agrada.

Amb unes institucions controlades pels estòmacs agraïts i la comunicació cloroform, el país no anirà endavant.